

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKÖN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

Állás. díj helyben:	
Egész évre . . .	8 frt
Félévre	4 frt
Negyedévre . . .	2 frt
Vidékre 1 frttal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal . . .	20 frt
Fél oldal	10 frt
Negyedoldal . . .	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

A szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VII-ik kör, virág-utca, 337-ik házszám.	
Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.	
„Nyiltér” sora 15 kr.	
Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítatik.	

Az új pénzről.

Ki ne hallott volna már az új pénzről? Körülbelül két éve, hogy nemcsak a nagyobb, hanem a kisebb hírlapok is számtalanszor emlegették a «valuta rendezését» monarhiánkban. Bármennyit emlegették is azonban, mégis azt gondolom, hogy nem lesz felesleges e kérdéssel nekünk is foglalkoznunk, hogy olvasó közönségünk tisztába jöhessen egyrészt a valuta szó értelmével, — másrészt azon kitűnő tervvel, mely szerint a jelenlegi pénz az új-ra átváltozik. Az emberi társadalmak keletkezésekor, mindinkább szaporodó szükségleteiket csere útján elégítették ki az emberek. Ez volt a cserekereskedés korszaka.

Azonban könnyű belátni, hogy ezen az uton legtöbbnyire csalódnai kellett az egyik félnek, mert nem volt mérték, a mihez a kicsért árú értékét mérni lehetett volna.

A művelődés tetemes haladása kellett hozzá, míg az emberek belátták azt, hogy legcélszerűbb volna valamely közös mérték felállítása a különféle tárgyak értékére nézve, a melyért mindent lehessen adni és venni.

Sok századokon át a gyakorlat megtanította végre az embereket, hogy milyen tulajdonságúnak kell lenni ezen általános csereeszköznek.

E tulajdonságok a következők:

1. Mesterségesen előállítható ne legyen.

2. Mindenki által becsesnek tekintessék.
3. Elegendő, de ne korlátlan mértékben legyen található, s így aránylag kicsiny darab nagy értéket képviseljen.

4. Természeti behatások alatt lényegében meg ne változzék.

5. Könnyű módon osztható legyen.

E körülírt tulajdonságokkal csak a nemes fémek bírnak u. m.: az arany, ezüst és a platina.

Vannak ugyan ezeknél drágább természeti termények is, nevezetesen a drágakövek és a nemes gyöngy, de ezek aránylag ritkák, s némelyik rengeteg értéket képvisel ugyan egy tömegben, de ha széttöretik: darabjai, etedeti értéke századrészét sem teszik ki. Azon-
tul, pl. a legbecsesebb drágakő a gyémánt nagy tűzben elpárolog; a legdrágább gyöngy is erős savban felolvad.

Az arany, ezüst azonban elegendő mértékben bányászható; mindenki előtt becses; mesterségesen más anyagból előállítani nem lehet, mert az arany egyszerű test, vagyis elem; a savak reá lényeges hatással nincsenek; a tűzben megolvad, de ha kihül, ismét csak arany, s a megolvadás által belőle egy porszemnyi is el nem enyészik; tetszés szerint osztható, a legkisebb részekre eldarabolható a nélkül, hogy aránylagos értéke megváltoznék.

E becses tulajdonságok teszik képessé az aranyat arra, hogy általánosan elfogadott

csere-értékül szolgáljon. Ugyanigy van az ezüsttel is.

Amely államban az arany képezi az értékmértékst, abban az arany-valuta, vagy aranyérték van elfogadva; a hol az ezüst az érték-mérő, ott az ezüst-valuta szerepel.

Főnebb a platinát is megemlítém, a mely a nemes fémek között foglal ugyan helyet, de ez eddigi gyér előfordulása mellett arra igényt nem tarthat, hogy általános értékalapot képezzen. —

Az ókori hatalmas népek már aranypénzt használtak. — Nálunk Magyarországon Róbert Károly, királyunk veretett először arany pénzt; az Árpádházi királyok alatt ezüst pénzünk volt. Róbert Károly királyunk óta mind az arany, mind az ezüst pénz forgandó volt nálunk.

A mult század végén és a jelen század elején dult nagy háborúk azonban próbára tették úgy Magyarországnak, mint az ausztriai örökös tartományoknak erejét. Nemes fémekből vert pénzeink kiszivárogtak a külföldre, a mellett rengeteg adóságok szakadtak az állam nyakába, melyek csak nemes fémmel voltak fedezhetőek.

A nép azonban pénz nélkül nem lehetett s így adták kezébe részint állam által kiállított, részint a bank által kibocsájtott papírpénzeket kényszerforgalommal.

De ha a kényszerforgalom a belföldön keresz-

TÁRCSA.

Szegény Lajos.

— Elbeszélés. —

II.

Régen volt már: harmincz éve annak, hogy a szegény Lajos fiatal ember volt, egyike a legtüzesebb cigányoknak, ki egyebet sem tud, mint szeretni és megrikatni a hallgatókat azokkal az édes-bús dalokkal, melyek csak itt, a mi édes Alföldünkön találhatók fel.

Hej! milyen más ember volt akkor a szegény Lajos! Sűrű fekete hajával, villogó szemeyel, deli természetével nem egy uri dármát meghódított, kik nem is resteltek vele szóba állni.

De hiába beszéltek hozzá szép szavakal hiába próbálta egyik-másik magához édesgetni: nem hallgatott ő senkire, nem gondolt ő másra akkor sem, csak a vajda büszke, szép leányára, Anikóra.

Az ő hollófürtei, vakító fehér fogsora, dagadó kebele volt eszében szüntelen. Az ő nevét rebegeve aludt el, ő volt első gondolata a felébredésnél, az ő nótáit huzta legszebben s nem volt az életnek olyan veszedelme, melylyel szembe ne nézett volna Anikóért.

Az idő mult, de Lajos szerelmét nem vitte el, az folyton lángolt s a belső tűz ugy égette Lajost, majd megölte. Csak Anikó nem

változott meg, vagy legalább ugy mulatta, hogy most sem érez többet, mint előbb; pedig ha szívébe láthatott volna Lajos, látta volna, hogy az egyedül érte dobog s csak az apjától félelem tartja vissza a leányt, hogy keblére borulva kimondja ezt a szót: „szerelek.”

Hányszor ült a szép leány holdvilágos éjszakákon kis házuk előtt, s míg öreg atyja a napi kenyérkereset fáradaimait pihente, ő arról gondolkozott, miért kellett neki az öreg Fáró leányává születni, ki magát az egyiptomi királyok egyenes ivadékanak tartva, nem akarja tűrni, hogy leánya egy közönséges cigányé legyen.

Sok fiatal tagja él még a fejedelmi családnak, kik messze földről eljönnek az Anikó két szép szemébe nézni, sőt itt is van egy a bandában, szép, deli gyerek, fejedelmi vér, az öreg vajda testvéröcsésének fia. Az is szereti Anikót, de mihaszna, ha a leány még szóba sem áll vele.

Ki tudja miért?

Talán meghallotta, hogy Bandinak már volt kedvese, kit magához esalt, aztán előzte ártatlan porontyával s mikor visszajött, hogy adjon enni a gyermeknek, kiverte viskójából: — Te vagy az anyja, hát tartsd el magad.

Hej! pedig ennek is Anikó volt az oka. Az ő látása feledtette Bandival a régit, ki ősi szokásuk szerint az ő asszonya volt.

Tudta ezt az elüzött leány is, de nem gyűlölte érte Anikót, hisz látta, hogy az rá se néz Bandira; nem is ment máshova, csak Anikóhoz, annak panzszolta el keservét, mire Anikó levette a nyakán függő, anyjától maradt arany nyakóket s azt kezébe nyomta:

— Fogadd ezt és enyhítsd vele nyomorod, de ne maradj itt, menj messzire, mert itt már semmi jó nem vár reád.

Hová lett a leány, mi lett belőle? nem tudja senki, nem is kutatta, legkevésbbé Bandi, ki most egész tüzzelettel vetette magát Anikó után.

És Lajosnak, a szegény Lajosnak nézni kellett, mint halmozza el Anikót hizelgéseivel a gyűlölt vetélytárs. Szívében a harag és féltékeny szerelem dult, csoda, hogy meg nem ölte. Csak abból meritett reményt, hogy Anikó még annyiba sem veszi Bandit, mint őt, s ha ránéz, szeméből a gyűlölet sugárzik.

Az idő vasfoga mindjobban megtörte az öreg Fárót, ki egy nap behivta magához a kis ház előtt merengő Anikót és reszkető hangon így szólt hozzá;

— Szép leányom, virágszálam, hanyatló életem napja, ki büszkeségem, boldogságom voltál mindig, nézd ősz fejemet, görnyedt vállaimat, hallgasd a kint futkosó szellőt, mit mondanak? Nem érted? Én értem, megmondom; azt mondja minden, hogy menjek már őseimhez, akik várnak reám, és én soká nem

tülvihető volt is az állami hatalom parancs-zavára, a külföldet nem lehetett kényszeríteni papírpénzük elfogadására. Már pedig a külföldet mi nem nélkülözhattük, mivel annak fejlett ipara szolgáltatotta nekünk a szükséges iparcikkéket. Papírpénzüket tehát be kellett váltanunk az illető állam arany pénzére, melyért azonban sohasem adtak megfelelő értékű aranyat, hanem valamivel kevesebbet, vagy a mi egyre megy: bizonyos értékű, pl. 100 frt árú aranypénzért nekünk 105, vagy 110 papír forintot kellett fizetnünk, s ezt nevezték azsiónak (agió) vagy magyarul mondva: ráfizetménynek.

Ennek pedig az volt az oka, mert az illető pénznem anyaga nem foglalt magában biztosítékot a reáirt értékre nézve, biztosítékul csupán a kibocsátó állam vagy bank tekintélye szolgált, így történt, hogy az 1859-iki olasz háború előtt az agió annyira emelkedett vagyis papírpénzünk értéke annyira alászállt, hogy egy frt értéke csak 66 kr. volt; az 1866-iki háború alatt 1 frt csak 75 krt ért. — 1811-ben a napoleoni háborúk alatt az azelőtti 1 frtos bankó cédula értéke 12 krra apadt, tehát értékének egy ötödére mivel az akkori frtban 60 kr. volt, ez annyit tesz, mintha mostani frtunkért 20 krt. adnának.

Ezen rendkívüli értékingadozásokat háborús időkben azon föltéves eredményezi, hogy a háborúban maga az állam is tönkre mehet anyagilag, s ennek következtében gdraniczája majdnem a semmivel válhatik egyenlővé.

Nagyon természetes, hogy az említett ingadozásoknak az állam polgárai vallják kárát.

Hogy ezek a milliárdokra mehető károsodások elkerültesse, az államban forgalomban levő összes pénznek megfelelő arany készletről kell gondoskodnia az államnak, hogy a nagyobb összegekről szóló, s elkerülhetlenül szükséges 100, vagy ezer frtos papír jegyek az állam által bármikor beváltathassanak megfelelő értékű arany pénzre.

Ez a valuta rendezés.

Elévülhetlen érdemeket szerzett magának

Vekerle Sándor pénzügyminiszterünk a ki ezen óriás nehézségekkel járó művet diadalra vezette.

Lesz tehát nemes fémmel fedezett pénzünk, s nem kell rettegünk többé a főnebb elősorolt értékcsökkenésektől!

Lesz a közönséges forgalomban arany és ezüst pénzünk, melyért mindenütt megadják a reá nyomott értéket.

De most már nézzük meg, vajjon kell-e félnünk az új pénz behozatala által származható zavaroktól?

Nem lesz semmi zavar, mert pénzügyminiszterünk előterjesztésére a törvényhozás bölcsen úgy intézkedett, hogy az új pénzre való átszámítást a kis gyermek is megértheti.

Az új pénz egysége a korona lesz. Egy koronában foglaltatik 100 fillér. A korona helyettesíti a frtot, a fillér pedig a krajczárt.

Csakhogy a korona felényi értékű lesz mint a mostani forint, a fillér felényi értékű mint a mostani krajczár. Tehát a mostani forint 2 korona, a mostani krajczár 2 fillérrel egyenlő értékű.

Mivel pedig az új pénz nem lesz egyszerre forgalomba hozva, hanem csak fokozatosan, a régi pénz sem megy ki egyszerre a forgalomból, s így megérjük nemsokára, talán a jövő év kezdetétől fogva, hogy úgy a régi, mint az új pénz használatban lesz. De azért könnyen megy majd a fizetés, mert ha valamely árucikket 10 koronáért megveszünk 5 frttal is kifizethetjük; ha husz fillér lesz valaminek az ára, az 10 krral is kilehet fizetni azon esetben ha régi pénz van zsebünkben, és viszont.

Különbö az újpénzek a következők lesznek:

1. Husz koronások aranyból. (Az eddigi 10 frtos helyett.)
2. Tíz koronások aranyból. (Az eddigi 5 frt helyett.)
3. Egy koronások ezüsből.
4. Husz filléresek nikelből (az eddigi 10 kr. h.)
5. Tíz filléresek nikelből.

késhetek. De hogy menjek el? hogy hagyjalak itt téged egyedül magadra? Ki fog gondot viselni reád? Ki hoz neked fehér cipőt selyem kendőt? Ki simogatja meg hajadat, ha én nem leszek? Csak ez a gondolat fáj nekem.

Anikó ölébe vette az öreg fejét, egy csókot nyomott ránczos homlokára, de nem szólt semmit.

Az öreg egy könnyet törölt le szeméből, aztán folytatta:

— Ideje, hogy asszony légy, hisz ugy sem vagy már gyerek, s ha látom, hogy urad van, aki szeret, akit szeretsz, nyugodtan zárom le fáradt szememet: Öltözz most fel ünneplő ruhádba, mert jön a kérő: fejedelmi ivadék, kit jól kell fogadni.

Anikó nem szólt semmit, csak felöltözött, amint atyja parancsolta, aztán várt. Tudta már jól, hogy a kérő Bandi, s hogy atyja már odaigérté neki.

Nem sokáig kellett várnia, mig kint megszólalt a banda zenéje. Az ő nótáját huzták olyan szépen a fiuk, de a sok hegedű közül is kivált egynek a hangja, az volt a legszebb, a legigazabb: a Lajosé.

A cigányok beléptek az öreg vajda kis házába, mind együtt volt, csak Bandi hiányzott, de pár perc múlva ő is megérkezett. Diadaltól sugárzó arccal nézett a

fiúkra, gögös megvetéssel Lajosra és édes szerelemmel Anikóra.

Szegény Lajos még nem tudta hogy mért hivatta őket a vajda, de mikor azt a gúnyos arczot meglátta, kezdte sejteni. Hogy szerette volna e pillanatban hozzá vágni a kezében levő hegedűt, hadd törne össze mindakettő.

Hanem aztán mikor Anikóra nézett, ugy tetszett, mintha a leány kiolvasta volna szeméből gondolatait és tekintetével azt látszott válaszolni: „Vigyázz! ne légy kislelkű. Tied leszek.“

Bandi amint bejött, nem is köszönt, csak odalépett a leányhoz és kezét megfogva gögös hangon szólt hozzá:

— Itt vagyok! Eljöttem megmondani, hogy megkértelek apádtól és ő engem szemelt ki uradnak.

Anikó kirántotta kezét Bandiéből és hidegen felelt vissza:

— Meglehet, hogy apám téged szemelt ki, de én nem.

— Nem kérdezte azt tőled senki — szólt büszkén Bandi — a te apád parancsol és te engedelmesszel.

— Ebben az egyben nem.

— Nem-e? Hahaha! majd meglátjuk mersz-e ellenszegülni?

(Vége köv.)

6. Két filléresek bronzból (az eddigi 1 kr. h.)

7. Egy filléresek bronzból (az iddigi fél kr. h.)

8. Ezeken kívül lesz még papír pénzünk is, melynek értéke egyenlő lesz az arany pénzével, mert bármikor beváltható lesz megfelelő értékű aranyra vagy ezüstre.

Az új pénz behozatala, s pénzalapunk rendezése mindenesetre korszak alkotó nagy esemény gazdasági életünkben, a miért az egész haza hála van kötelezve nagynevű megalkotója iránt.

Adja Isten, hogy ez a szép mű elérje nagy célját vagyoni állapotainknak fellendülését és megszilárdulását!

T. L.

Irodalom, művészet

„Andria“ czime azon 18 ivre terjedő eredeti regényének, melyet a „Képes Családi Lapok“ a magyar művelt olvasó közönség e legkedveltebb szépirodalmi lapja, mint jutalom regényt ad jelenleg olvasóinak. A „Képes Családi Lapok“ e regény kiadásával ismételve igazolja azt hogy nemesak a lap keretén belül ad kedély gyönyörködtető, szívet emelő, lelket nemesítő olvasmányokat, mi által, nemzeti kulturánk érdekében valóságos missiót teljesít, hanem megmutatta azt is, mily helyesen tudja megválasztani regényeit. Andrea valóságos tanregény, melyben egy sokat hányatott s önhibáján kívül a sorstól üldözött leány életrajzával ismerkedik meg az olvasó Csernovsky Gyuláné ügyes tollával megírni. A regényt, de különösen a „Képes Családi Lapok“-at melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe, mely lap évenként 4 ily regényt ad olvasóinak, csekély 6 frt évi, 3 frt félévi s 1 frt 50 krnyi előfizetési díj után, ha az előfizetők regények csomagolási díja fejében 4 regény után 80 kr, 2 regény után pedig 40 krt küldenek a nevezett lap kiadó hivatalába Budapestre Nagy korona utca 20 szám.

Uj zeneművek. Urbanek Ferencz első prágai udvari zenemű kereskedésében e napokban jelent meg két érdekes zenemű a nálunk is járt orosz Szlavianszky és cseh-morva kiváló népdalaiból. A „Suite“ czim alatt megjelent zeneművek: zongorára és hegedűre vannak eredetileg írva s tetszés szerint kiegészíthetők még: cello, harmonium és nagybőgő hangszerekkel is. A prágai és a németországi zenei lapok alig győzik dicsérni eme művészi átdolgozott két Suittet, melyek szerzője: Gaal Ferencz városi zenede igazgatónk. A díszesen kiállított két zenemű hazánk bármely zenemű kereskedésében kapható.

Közgazd. ipar, kereskedelem.

Az adai magyar királyi földmives-iskola.

(Folytatás.)

3. §.

Tanítás.

Az adai m. kir. földmivesiskolában a tanítás gyakorlati s a munkában való ügyesség kifejtésére nagy súly fektetik. Az elmélet a mezőgazdasági szaktárgyak tanítására a gyakorlatban történtek megmagyarázására és indokolására, áttekintések nyújtására, ismétlésekre, írás és számolási dolgozatok készítésére terjed.

4. §.

A növendékek kiképeztenek továbbá az állatok tenyésztésénél előforduló teendőkben, valamint a beteg állatok ápolásában, hogy képesek legyenek az állatorvos működését kiegészíteni.

5. §i

Felvételi feltételek,

- a) betöltött 17 éves életkor ;
- b) erős, egészséges testalkat ;
- c) irni, olvasni, számolni tudás ;
- d) fedhetlen erkölcsi magaviselet ;
- e) annak igazolása, hogy az illető véd-himlővel beoltatott ;

f) a belépő tanoncz szüleinek vagy gyámjának egy oly nyilatkozata, melyben ezek kijelentik, hogy a belépő tanoncz az ő akaratukkal lép az iskolába ; hogy kötelezik magukat vele az előirt tanfolyamot elvégez-tetni és ha mégis a tanidő befejezése előtt az iskolából kilépne a hátralékos időre, tehát az egész 2 évre esedékes összeget lefizetik ;

g) az iskolában levő tanoncz az apa el-halálózása esetén, ha a vagyon kezelésének érdeke az ő kilépését kívánja, minden köte-lezettség alól azonnal felmentetik ;

h) a Bács-Bodrogh, vagy ezzel szomszédos vármegyék és a hács-bodrogh vármegyei gazdasági egyesület által alapított ösztöndíjas helyeket a megyék közgyűlése, s a megnevezett gazdasági egyesület — szem előtt tartván az a), b), c), d), e), f), alatt elsorolt feltételeket — mindig az év szeptember 1-ig töltik be, s ugyanazon hó 10-ig a kijelöltek névsorát az igazgatóval közölni tartoznak. Ha ez részükről elmulasztatnék ezen ösztöndíjas helyek betöltését az iskola igazgatója teljesíti oly módon, hogy ő ezen helyekre a hiányzó számu tanoncokat két évre felveszi és tudomásvétel végett eljárásáról az ösztöndíj alapítókat értesíti ;

i) az iskolába való jövetelkor a tanoncznak egy ünneplő és egy hétköznapi öltözettel, megfelelő fehérneművel és lábbelivel kell birnia. Az esetleg hiányzó öltözkészleteket, az igazgató a tanoncz munkabérének terhére szerzi be ;

j) Fizetési kötelezettség egész évre 150 ft, melyért a tanoncz teljes ellátásban, azaz élelmezésben, lakás, mosás, és tanításban részesül ; 20 ft azonban munkamegváltási átalány címén — az illető tanoncz magaviseletének szem előtt tartásával — vissza fizettetik, évnegyedenkénti és utólagos részletekben.

Eolytatás köv.

Gabona-Elevator.

Az élet minden viszonyain ott, a hol a megvalósítandó feladatok az egyes ember erejét túlhaladják, szükséges, hogy az érdekeltek egyesüljenek, s vállvetve igyekezzenek a kitűzött célt elérni. — Így a nemzeti célok megvalósítása érdekében az egyes néphez tartozók alkotják az államot ; a szűkebb körű, inkább közigazgatási feladatokat megvalósítja a megye ; a helyi érdekeket szolgálja a község.

Manap a gazdasági élet szintén már olyan bonyolult, hogy az egyes ember annak összes viszonyait át nem tekintheti. Szükséges tehát, hogy az emberek gazdasági célok érdekében is egyesüljenek, s mivel a verseny minden téren nagy és nagyobb szabásu dolgok létesítése az egyes erejét túlhaladja, sokan filléreiket összerakva alkotnak részvénytársaságokat, s ily módon keletkeznek versenyképes gyárak vagy egyéb ipari és gazdasági vállalatok.

Ily módon van ez a mezőgazdaság téren is. A nálunk termelt buza, mely a helyi szükségletet túlhaladja, távolabbi vidékekre is elszállítatik, s sok kézen megy keresztül, míg oda ér, a hol azt elfogyasztják. — Gazdáink összes terményeik legnagyobb

részét helybeni, vagy nagyobb fővárosi gabonakereskedők leküldött ügynökeinek eladva, sokkal jobb árakat érhetnek el, ha gabonájukat elevátorba vagy általában nyilvános áruraktárakba elhelyezhetnék. Az elevátor egy oly gépekre berendezett nyilvános tárház, melybe bárki által gabona, liszt vagy más áru beraktározható, és ebben a beraktározott áru gondoztatik és kezeltetik, arra vagy maga az áruraktár, vagy a vele összeköttetésben levő intézet előleget ad, azt tűz ellen biztosítja és kívánatra bizonyban el is adla.

A beraktározó gazda vagy kereskedő a beraktározott árujáról kiállított rakjegyre olcsó kamat mellett hitelt, illetve előleget felvéve, bevárhatná azon időt, mikor a buza ára a legjobb. Ily nyilvános áruraktár létesítése esetén lehetséges, hogy a bel- és külföldi fogyasztó szükségletét közvetlenül ezen áruraktár útján a termelőtől fedezheti, míg annak hiányában az egyeseket külön-külön fel nem keresheti, minél fogva az üzlet lebonyolításához közvetítő ügynökök szükségesegek, kiknek jutalékait szintén csak a termelő kénytelen megfizetni.

Ezen előnyökön kívül azonban megbeszélhetetlen egy elevátor értéke már annál fogva is, hogy a termelő gabonáját abba berakva, az az elevátorban a berendezett gépek által időnkint megforgatható, megrostálható és az elszállítás előtt a legpontosabban megmázálható, úgy hogy a zsákokba töltött buza sulya teljesen egyforma. Azonban a zsákok nemcsak a beraktározásnál, hanem az elszállításnál is megtakaríthatók, mivel a gabona az elevátorban lévőrekeszekbe ömlesztve beraktározható és ily módon külön e célra berendezett vasuti kocsikba rakva elszállítható.

Bizonyára ismeretes mindenki előtt a Budapesten lévő nagy elevátor-épület, mely a vámház alatt a Duna partján emelkedik és kimagasló, diszes voltánál fogva még a fő- és székesvárosnak is díszére válik. Ezen elevátorba az ország minden részéből hozzák a gabonát nagy mennyiségben beraktározás céljából, úgyhogy ezen elevátor különösen őszszel úgy meg szokott rakva lenni, hogy a berakni szándékolt gabonamennyiség felét sem képesek a gabonakereskedők berakni, hanem azt nagyrészen bécsi és más külföldi nagy tárházakba kénytelenek elszállítani.

(Folyt. köv.)

H I R E K.

A szabadkai kir. tszék területén levő összes bírósági végrehajtók f. hó 25-én a tszék elnökénél tisztelegtek, átnyujtván neki egy a m. kir. igazságügyministerhez általa pártolólág felterjesztendő onemrandumot mely ügyük előmozdítását célozza.

Uj lap Székesfejérvárott. Zelei Imre a „Szabadság felelős szerkesztője és kiadótlajdonosa ma egy új vállalatot indított meg, kiadván az „Országos Közlöny“ című hetilap 1-ső számát.

A ritka bátor mentő. Keller Péter nevű ó-becsei napszámos, mint kukoriczaszedő Engelsmann József ó-becsei szállásán tartózkodott nejével s egész családjával, a melyhez egy 4 éves kis fiu is tartozott. Ez a kis gyermek éppen akkor esett a korlát nélküli kútba, a midőn Engelsmann József bérese Tóth Ferencz oda pillantott. Természetes, hogy Tóth Ferencz a kúthoz futott és abba bepillantva a gyerme-

ket még egykézzel a kutfalába kapaszkodva találta, midőn Tóth látta hogy körülötte, de az egész tanyai udvaron senki sincs, mert az ott lakók mind a földeken dolgoztak, és így senki sincs, a ki őt a kútba besegitené, hirtelen elhatározással utána veté magát a gyermeknek, de a kútba érve a gyermek már a vízbe alámerült. Tóth még oda is a gyermek után ment és a szószeros értelmében a kút melyéről emelte ki a gyermeket. Megjegyezzük, hogy Tóth, a kútba esett gyermeknek rokona vagy atyafi nem volt, és ezért bátor mentése igazán dicséretet érdemel.

Amerikai millió. Temesvárnak akadt újabb aspiránsa amerikai milliókra. Nem rég értesítették Amerikából Rippauer Borbálát, egy komáromi koldus asszonyt, hogy testvére egy Newyorky jeles orvos hirtelen elhunyt, örökösök hátrahagyása nélkül. Hagyatéka több millió dollárra rug. Most kiderül, hogy az amerikában elhunyt Rippauernek bátyja él Temesvárott, a ki szintén jogos örökös volna.

Az új pénz verését október hóban kezdi meg a körmőczi pénzverőben. Mindenekelőtt a 10 és 20 kros ezüst váltópénzt kezdi bevonni és helyette 10 és 20 filléres nikel érmekeket verni. Megkezdik azonban az ezüst- és aranykoronák verését is míg a bronz egy- és kétfilléresek verése utoljára marad. Forgalomba jövő évi januárban hozzák az ezüstkoronákat és a nikelpénzeket, míg az aranykoronákat csak akkor hozza a pénzügyminiszterium teljesen forgalomba, ha bevonják az államjegyeket. A bevont államjegyek arányában bocsátják ki az új aranypénzt.

Ne féljünk a kolerától! Egy hamburgi kereskedő a megmondhatója, hogy milyen kellemetlen helyzetbe sodorja az embert a kolerától való félelem. A dolog kissé mulatságos de könnyen megeshetett volna, hogy a tulságos félelem és idegesség egygyel szaporítja a hamburgi kolerások számát, s a fent nevezett kereskedő ma már mint holtat siratná hűségese hitvesét. R. jómodu kereskedő szobaleánya mult vasárnapi kimenője alkal-mával néhány barátöjé társaságában a kelleténél több szeszes italt ivott, a mi a kolerás idők óta nagyon divatos Hamburgban s félig részegen ment haza gazdája szállására. Másnap reggel nagyon halavány volt az ittas leányzó s hányás erőltette, a mi a ház urnőjében azt a biztos tudatot érlette meg, hogy szobaleánya is a járvány áldozata. Halálos félelem közt rohant a telefonhoz s hívta irodájában dolgozó ferjét. „Szobaleányunk kolerába esett. Gondoskodjál elszállításáról.“ A férj a koleraórséghez vágatott s betegszállító kocsit rendelt a lakására. De mire a kocsi odaérkezett, a leány kiheverte katzenjammerjét és különben sem tudván a dologról, csodálkozva kérdezte a kocsist; hogy mi járatban vannak, hiszen náluk nincs kolerás. Ezalatt azonban a ház urnője elájult félelmében s eszméletlenül feküdt a kanapén. A koleraliféránsok kijelentették, hogy kolerabeteg nélkül nem távoznak el a háztól s már kutatást akartak kezdeni, midőn a szobaleány elismerte, hogy asszonya összeesett ugyan, de kolerája nincs. „Megvan“, — kiálta a betegszállító — „most már bizonyosan göröcsökben fekszik, pakkoljuk fel hamar, ne vesztegessünk egy percet sem.“ Most meg e leány ijedt meg, de hiáb volt minden tiltakozása : urnőjét a koleraházba vitték. A férj örömmel látta hazaérkeztekor, hogy szobaleánya jobban van, de annál borzasztóbb volt meglepetése, midőn meghallotta, hogy felesége esett kolerába, Lóhalálában rohant a kolerabarakba. Hitvestársa már jobban volt s elbeszélte az egész dolgot, kijelentvén, hogy sem göröcsök nem bántják, sem hányás nem erőlteti. A férj erre felesége elbocsátását kérte, de ez olyan czeremóniákkal járt hogy késő este lett, mire hazajutottak.

CSARNOK.

Asszony vagy már.

Asszony vagy már, másnak hitvese,
Engem ölelni sohse' fog karod.
A mult nekünk már csak egy szép rege,
S emlékei azok a kis dalok,
Mikben leirtam, mint szeretlek én,
És kértelek, a szived add nekem,
De vége már! oda van a remény:
Te sohse' fogsz szeretkezni velem . . .

Mikor ott álltál az oltár előtt,
S jegyesed megfogta kicsiny kezéd:
Hol vetted, hol! a nagy lelkierőt,
Hogy azt a multat percz alatt feledd?
Avagy talán még nem feledeled el?
Emlékét tán még most is őrized?
Ki tudja, mit takar el a kebel?
Egy percz alatt feledni nem lehet . . .

Nem átkozlak meg, ah! nem tégedet!
Légy boldog, boldog véghetetlenül . . .
Feledd el engem és emlékemet,
Amig a gond, a bánat elkerül.
De hogyha egykor szived fájni fog,
És sirva gondolsz az elmúlt után,
S én nem leszek oszlatni bánatod:
Akkor gondoldj egy könnyet ejtve rám . . .

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.
FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS

265 t. sz. 13796.

Pályázat.

Szabadka szab. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő 1080 frt évi fizetéssel és szabályszerű nyugdíj jogosultsággal kapcsolatos I-ső aljegyzői állomás betöltése véget 1892. évi október 1-ig ezennel nyilvános pályázat nyitattik, felhivatnak ennél fogva mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy folyamodványukat végzett tanulmányaikról és eddigi alkalmazásukról szóló bizonyítványaikkal felszerelten a fentebb kitett határnapig Szabadka város tanácsához nyujtsák be.

Kelt Szabadkán, 1892. évi szept. hó.
Mamuzsich Lázár,
polgármester.

279. sz. 13515.

Pályázat.

Szabadka szab. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő 300 frt évi fizetéssel és szabályszerű nyugdíj jogosultsággal kapcsolatos sipold (Clarinet) városi zenészi állomás betöltése végett 1892. évi október hó 6-ig ezennel nyilvános pályázat nyitattik, felhivatnak ennél fogva mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy folyamodványukat végzett tanulmányaikról és eddigi alkalmazásukról szóló bizonyítványaikkal felszerelten a fentebb kitett határnapig Szabadka város tanácsához nyujtsák be.

Kelt Szabadkán, 1892. évi szept. hó.
Mamuzsich Lázár,
polgármester.

Eladó

a bajai uton a Missuray féle földből
9 láncz

Neumann szállása közelében 4 láncz
s az indóház mögött 8 1/2 fél kapa szőlő.
Értekezhetni özv Pacher Frigyesnével.

Hirdetmény.

A „szabadkai kereskedelmi és iparbank“ tulajdonához tartozó épületben, ezelőtt Szabadka sz. kir. város közönsége által tornaiskolának használt ket-tős bolthelyiség 1893. évi január hó 1-től hasszonbérbe kiadó. Tudakozódhatni a bank titkári hivatalban.

az igazgatóság.
Szabó.

A „MAGYAR ASZFALT RÉSZVÉNY-TARSASÁG“

saját bányái: F.-DERNÁN (Bihar m.)

Iroda Budapest, VI. Andrászi-ut 30. sz.

elvállalja: új építkezéseknél az alapfalaknak nedvesség-elkülönítő aszfaltréteggeli befedését; járdák, udvarok, kapubejáratok, folyosók, konyhák, mészárszékek, vágóhidak, magtárak, raktárak, istállók, terraszok kerti utak, sétányok, szeszgyárak, ipartelepek, gyárhelyiségek, műhelyek, tantermek, utcai-áljárók, kocsutak, tekepályák, bérkocsi-állomáshelyek stb. stb. természetes, legjobb

aszfalttal burkolását

továbbá eszközi; nedves falak lakások, boltok, raktárak stb. gyökeres szárazzátételét — jótálás mellett — legolcsóbb áron.

Felvilágosítás készséggel adatik s nagyobb munkák vidéken is elvállaltatnak; — anyag utasításra vidékre is szállítatik.

A „Magyar aszfalt részvény-társaság“ bányatermékei a brüsszeli nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetésben (díszoklevél) részesültek.

Szabadkán: KARSAL BERTALAN ur ad bővebb felvilágosítást.

És ugyancsak ő nála szerezhetők be azon — kitűnő minőségű — cement csövek, melyek az utcák csatornázása folytán az egyes házakból a főcsatornába lesznek bevezetendők.

A LEGUJABB ÉS LEGOLCSÓBB

POLITIKAI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

MAGYAR UJSÁG.

Laptulajdonos: Dr. FENYVESSI FERENCZ orsz. képviselő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 1 frt, 1/4 évre 3 frt, 1/2 évre 6 frt, 1 évre 12 frt.

Egy szám ára: 3 kr. vidéken 4 kr.

A „MAGYAR UJSÁG“ kiadóhivatala egész éves és féléves előfizetőinek azt az állandó kedvezményt nyujtja, hogy a „MAGYAR UJSÁG“

VALAMENNYI SORSJEGYEIRE

melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek kécsoportjából állanak és a magyar leszámítóló és pénzváltó banknál letétbe helyezettek, játszanak és évenként és csoportonként 65, tehát 130 huzásban részesülnek s csoportonként 3 és 1/2 tehát összesen

7 millió nyereményre játszanak.

A „MAGYAR UJSÁG“ rendszeren 16 oldalnyi terjedelemben, de gyakran 20 és 24 oldalon jelenik meg és a rendszer gazdag rovatokon kívül állandóan két vezércikket, két tárca és ismeretterjesztő cikket és

két kitűnő regényt közöl,

melyek közül a 1/2 éves előfizetők 1 kötetet, a 1/2 éves előfizetők 2 kötetet és az egész éves előfizetők 4 kötetet kapnak, mintán a lapban közölt kitűnő regények

külön kötet alakjában is megjelennek.

Mutatvány számokat kívánatra ingyen küld a

„MAGYAR UJSÁG“

kiadóhivatala
Budapest, IV. kerület, granátos-utca 1. sz.

Legujabb berendezésű férfiszabó üzlet.

Van szerencsénk tisztelettel a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy ujonnan berendezett

férfi-szabó üzletünket

a Milkó-féle házban (a városháza mellett) megnyitottuk és raktárunkon kapható minden cé. rak megfelelő bel és külföldi finom kelme.

Az őszi és téli idősakra

a legujabb divatkelmék dűsválasztékban állanak rendelkezésre melyekből mérték szerinti megrendelések izlésteljesen, gyorsan és jutányosan állíttatnak elő.

A n. é. közönség pártfogását kérve maradtunk.

Szabadkán, 1892. év szeptember 1-én.

Tisztelettel:

Fröhlich és Battancsics,

férfi-szabó üzlet tulajdonosok.